**Kommunledningsförvaltningen**

Minnesanteckningar av
Andreas Gylling

Landsbygdsrådet och deltagare

# Minnesanteckningar, Landsbygdsrådet

8 oktober 2026, Lövviks Föreningshus, 18:00-20:30

## Deltagarlista:

Malin Svanholm (kommunalråd)
Amanda Karlsson (oppositionsråd)
Andreas Gylling (Avdelningen för samhällsutveckling)
Karin Wallén (Vibyggerå)
Örjan Löf (Nordingrå)
Tommy Bergqvist (Nora)
Kristina Sundbaum (Nora)
Elisabeth Bergqvist (Lövviks BiF)
Doris Jonsson (Skog)
Stina Sahlén (Bjärtrå)
Christine Fahlén (Styrnäs)
Inger Bergström (Gudmundrå)

## 1. Välkommen

Malin Svanholm öppnade mötet och välkomnade deltagarna till landsbygdsrådets möte på Lövvviks Föreningshus. Gjordes en presentationsrunda eftersom nya personer deltog vid mötet.

Malin berättade att hon har varit kommunstyrelsens ordförande i sju år, vilket har gett tid för reflektion. Har under denna tid har upplevt pandemin, träffat kungligheter och haft förmånen att få jobba och förbättra Kramfors kommun tillsammans med många personer.

## 2. Summering av minnesanteckningar från föregående möte

Minnesanteckningarna från föregående möte gick igenom och godkändes.

Vid föregående möte önskade landsbygdsrådet en återkoppling avseende resultatet av inventeringen/kartläggningen samlingslokaler. Ambitionen är att detta kan ske vid landsbygdsrådets möte i november men kan också bli så att det sker under första halvåret 2027.

## 3. Uppföljning av Landsbygdskonferens Höga Kusten

I år var Härnösands kommun värd för landsbygdskonferens Höga Kusten och den hölls den 23-24 september. Dag ett hölls på Hernö Gin Hotell och dag två på Sambiblioteket i Härnösand. Temat för konferensen var: ”Från kris till utveckling – hur beredskap skapar nya möjligheter på landsbygden”.

Från Landsbygdsrådet deltog Tommy Bergqvist, Tommy Söderholm, Kristina Sundbaum, Karin Wallén, Christine Fahlén, Örjan Löf och Andreas Gylling.

Reflektioner:

- Landsbygdskonferensen var välbesökt när Joakim Paasikivi inledde med ett övergripande pass angående omvärldsläget. På plats var då deltagare från landsbygdskonferensen samt ett annat nätverk. Från denna utblick mot omvärlden trattade konferensen ner till bygdenivå och inspiration vad som kan göras hemma kring beredskap.
- Vem ska tänka/hur ska vi göra det tillsammans? Norabygden var tidigt ute och funderade kring beredskap. Frågan är också vem som ska stå för kostnaden?
- Vi måste göra något! Gemenskap är budskapet. Mötet som vi hade i Norabygden var lite tidigt och idag är vi mer medvetna kring betydelsen av lokal beredskap.
- Vid Landsbygdskonferensen i Kramfors (2023) fick vi ta del av ett exempel från Lemesjö i Örnsköldsviks kommun. Samtalen mellan grannar är viktigt.
- Anton Gustavsson (säkerhetschef) Kramfors kommun har besökt bystugan i Träsk-Övered-Ry för att prata om beredskap.
- Känslan är att vi får lösa mycket lokalt – var ett bra exempel från Örnsköldsviks kommun (tema översvämning)

- Varit med om mycket i mitt yrkesliv kopplat till beredskap/kris – nätverkade är centralt och att en kommun har koll på vilka samlingslokaler som finns.
- Idag är medvetandet större att det kan hända mig och den bygd som jag lever i - då blir samlingspunkter viktiga.
- Kommunen gör inledningsvis sitt och har ett ansvar för skola, äldreomsorg, hemtjänst med mera. Medvetenheten/beredskapen är mindre i städer.
- Vore bra med en grundläggande checklista/stöd till föreningar.
- Dag två på landsbygdskonferensen var fylld med konkreta exempel gällande beredskap. Har också gjorts en workshop med ”Landsbygdsuppropet” med temat beredskap – vore bra om denna följs upp.

Andreas:

- Är flera projekt på gång med temat beredskap bland annat Beredda grannskap via Leader Höga Kusten där ambitionen är det också ska finnas medel att söka för föreningar. Är också en ansökan inskickad till Formas med fokus på mindre dagligvarubutiker på landsbygden och hur dessa kan bidra till att stärka beredskapen. Om detta projekt beviljas, så blir Umeå Universitet projektägare.

Malin:

- Hitta lösningar även utanför Leader Höga Kusten. Region Västernorrland med flera är också aktörer
- Byar och föreningar i Kramfors kommun har kommit olika långt. Vi kanske behöver en kunskapshöjande dag/kväll. Medlen för samhälls- och ortsutveckling är också en resurs.

## 4. Aktuella frågor från Kramfors kommun och bygderna

### Aktuellt - Kramfors kommun

**Politiskt läge – vad händer nu?**
Malin Svanholm och Amanda Karlsson kommer inte att fortsätta med sina politiska uppdrag.

När landsbygdsrådet hade sitt möte förde de politiska partierna samtal för att undersöka vilka koalitioner och konstellationer som har förutsättningar att samla en majoritet under den kommande mandatperioden.

Kommunfullmäktige

Det nyvalda kommunfullmäktige sammanträder för första gången den 26 oktober. Vid detta inledande möte fattas flera viktiga organisatoriska beslut:

- Val av presidium

Ny ordförande, första vice ordförande och andra vice ordförande för kommunfullmäktige väljs.

- Val av valberedning

En valberedning utses för att bereda och ta fram förslag till alla övriga politiska personval som ska beslutas före årets slut.

Nämnderna

Nuvarande sammansättning i kommunstyrelsen, välfärdsnämnden, bildningsnämnden och produktionsnämnden sitter kvar och fattar beslut fram till årsskiftet.

Den 1 januari tillträder de nya nämndsledamöterna, kommunstyrelsens ordföranden, oppositionsråd och övriga politiska företrädare formellt sina uppdrag.

**Spelbyn i Nordingrå**
Den externa granskningen av spelbyn i Nordingrå blir klar i slutet av oktober.

**Kramfors kommuns ekonomi**
Inom kort kommer prognosen för Kramfors kommun och året 2026. Det ser bra ut och det ser ut som nämnderna kommer att klara sina budgetar. Är trygg ordning i ekonomin och de stora nämnderna jobbar på fint och vågar ta bra beslut.

## Projektmedel

- **Medel för samhälls- och ortsutveckling:**

  De ordinarie medlen på 1 000 000 kronor till föreningar är fördelade men från återbäringen för vindkraften till kommunen avsattes 500 000 kronor i extra tilldelning inför höstens ansökningsomgång.

  Inför höstens ansökningsomgång har det inkommit nio ansökningar, vilka tillsammans söker nästan 1,2 miljoner kronor. Beslut om vilka ansökningar som beviljas tas den 13 oktober av kommunstyrelsen.

  Inspel från landsbygdsrådet:

  Medlen för samhälls- och ortsutveckling är en succé och betyder mycket för att ge kraft till bygderna i Kramfors kommun att utvecklas. Viktigt att de finns även nästa år (2027).

- **Bygdemedel vattenkraft:**

  I år fanns det 300 000 kronor att fördela och hela summan är fördelad. Inför höstens beslutsomgång till vilken det inte finns några medel har ansökningar inkommit på cirka 9,4 miljoner. Dessa kommer att flyttas vårens (2027) ansökningsomgång, vilket gör att fler ansökningar kan komma att skickas in. Hur mycket medel som kommer att finnas 2027 är inte känt i nuläget men det brukar vara mellan 250 000-300 000 kronor.

- **Allmänna arvsfonden:**

  Har varit mycket information om olika sökbara projektmedel bland annat Allmänna Arvsfonden, vilket har gett effekt. Har inte tidigare varit så

många ansökningar samtidigt i Kramfors kommun, just nu är det fem projekt som är under avslutade, pågår, väntar på beslut eller ska sökas.

Norrfällsvikens golfklubb:

Har fått sin ansökan beviljad och projektet ska möta målgruppen äldres behov av en anpassad anläggning och möjligheter till att utöva sporten golf. Tillgänglighetsanpassningen sker genom att anlägga en främre utslagsplats, tillgänglighetsanpassa körvägar samt bygga en ny RWC. Projektet är på cirka 3,5 miljon kronor och Kramfors kommuns medfinansiering uppgår till 550 000 kronor.

Allaktivitetsyta Kramfors:

Projektet har resulterat i en allaktivitetspark (skate/kickbike) i Kramfors för barn och ungdomar. Området ha ytor för cykling, skateboard och sociala möten. De olika delarna har utformats tillsammans med målgruppen och verksamheten är avgiftsfri och möjliggör både organiserad och spontan användning.

Projektet är på nästan 10 miljoner och Kramfors kommun samt Kramfast AB medfinansierar med 1,1 miljon kronor vardera.

BMX-racebana i Ullånger:

Salsåker-Ullångers idrottsförening (SUIF) har skickat i en ansökan för att bygga en BMX-race bana med belysning på Kinavallen. Banan ska kunna användas året runt och anpassas, så att personer med funktionsnedsättning kan åka genom särskilt riktad verksamhet (BMX med sidovagn) eller med handcykel.

I projektet ingår också att föreningens fotbollsplaner ska få en långsiktigt hållbar belysningslösning för att kunna användas under en större del av året. Detta höjer upplevelsen av besöket, ökar tillgängligheten och tryggheten.

Projektet är beräknat till cirka 11,4 miljoner kronor och Kramfors kommuns medfinansiering uppgår till 620 000 kronor.

Ansökan var inte beviljad vid landsbygdsrådets möte och beslut väntas under sista kvartalet 2026.

Nybyggnation av Marieberg Folkets Hus:

Byggnaden har så pass omfattande mögelskador att en renovering inte är ett realistiskt alternativ utan endast rivning kvarstår. Ambitionen från föreningen är tydlig – en nybyggnation av en mötesplats på samma fastighet, som den nuvarande Mariebergsgården.

För att skapa och forma innehållet i en ny Mariebergsgård har dialoger skett med boende, föreningar, näringsliv och fritidsboende. Finns också en beredskapstanke i konceptet.

I våras fick föreningen avslag på sin ansökan men har fått möjlighet att göra ett omtag och lämna in en ny ansökan till Allmänna Arvsfonden.

Projektet är på cirka 10,2 miljoner och Kramfors kommuns medfinansiering uppgår till 600 000 kronor.

Församlingsgården i Torrom:

Kramfors pastorat ska ansöka hos Allmänna arvsfonden för att skapa en tillgänglighetsanpassad och hållbar mötesplats i församlingsgården i Torrom. Detta ska ske i samverkan med Norabygdens förenade föreningsliv.

Projektet var inledningsvis beräknat till cirka 10 miljoner kronor och Norabygdens förenade föreningsliv har begärt samverkan med Kramfors kommun samt en medfinansiering från kommunen på 500 000 kronor.

Kramfors kommun undersöker möjligheten till medfinansiering på 500 000 kronor och om resultatet blir att medel finns, så behövs det ett politiskt beslut. Inför en sådant beslut behövs både dialog och underlag avseende planerade investeringar i fastigheten.

Kramfors kommun har önskat ett förtydligande av kostnader/finansiering för ombyggnationen, behovet av inventarier/utrustning i församlingsgården (kostnad/finansiering) samt en långsiktig kostnads- och finansieringsplan för den framtida verksamheten.

Kramfors kommuns ingång i projektet är att utveckla en mötesplats för föreningslivet därför behövs ett nyttjanderättsavtal/överenskommelse mellan Kramfors pastorat och Norabygdens föreningsliv, som säkrar föreningslivets långsiktiga tillgång till fastigheten. Kommunen har även framfört församlingsgårdens möjligheter ur ett beredskapsperspektiv, vilket skulle stärka ansökan till Allmänna arvsfonden.

## Aktuellt - bygderna

**Styrnäs**

- Kyrkan (pastoratet) gör en översyn av församlingsgårdar och bjöd in till ett möte där budskapet var att församlingshemmet i Styrnäs ska avvecklas. Kyrkan vill att lokala krafter ska ta över församlingshemmet samt har inriktningen att barnverksamheten kan drivas i Styrnäs kyrka.

  Hembygdsföreningen har påbörjat en upprustning av hembygdsgården i Myckelby för att den ska kunna användas året runt som samlingslokal.

  Kyrkan har också tittat på fler församlingsgårdar och det har gjorts ett urval – finns fem församlingsgårdar på listan. Exempelvis finns Bjärtrå med på listan.

**Finnmarken**

- Vindkraftsverken på Storhöjden, Knäsjöberget, Vitberget och Sörlidberget är i drift sedan 2025. Det förs diskussioner med ägarna till vindkraftsparkerna.

Kommer att bildas en förening för varje område och hos oss har Vitbergets vindkraftsfond bildats, vilken har fått ett organisationsnummer och ett bankkonto.

Finns tre krav som har framförts till ägarna av vindkraftparkerna:

1. Bygdemedel utbetalas med 15 000 kronor per vindkraftverk.
2. Bygdemedlen ska indexuppräknas.
3. Bygdemedlen betalas ut från starten 2025.

Förhoppningen är att ett avtal med parkägarna ska bli klart under oktober.

Inspel:

Även i Styrnäs har det bildats en förening för att hantera bygdemedlen för vindkraft från Storhöjden. Frågan om vindkraft och fördelningen av medlen väcker känslor.

Inspel Andreas:

När ni gör stadgarna för föreningarna och/eller riktlinjer hur medlen ska prioriteras. Tänk på att se till att bygdemedlen för vindkraft blir uppväxlingsbara det vill säga de kan användas som medfinansiering för att söka andra medel, exempelvis via Leader Höga Kusten, projektmedel från Kramfors kommun, Boverket med flera. På detta sätt får bygderna in projektmedel och vindkraftpengarna kan möjliggöra fler projekt/lokala satsningar.

**Nordingrå**

- En utmaning i Nordingrå är bristen på bostäder. Bostadsfrågan är nyckeln till lokal utveckling.
- Trafikverket bygger om två broar i Nordingrå, vilket under byggnationstiden påverkar hur man kan transportera sig i bygden. Insatserna från Trafikverket upplevs som positiva men framförhållningen och lösning till omledning upplevdes inte som genomtänkt.

  Blev en del arbete i juli för att få till ett möte med Trafikverket. Vi fick till en bra lösning tillsammans med Kramfors kommun.
- Samverkstan i Nordingrå har snart funnits i ett år.
- Kusthallen har en spännande vision på gång.

**Skog**

- I somras var hyreshusen fulla när ett bärföretag hade 140 bärplockare i Skog. Nu står husen tomma.
- Två hus har bytt ägare där har unga familjer flyttat in.
- Arbetar vidare med en sammanslagning av intresseföreningen och hembygdsföreningen.
- Skogsbladet har fått premiär.

- Gallsäterortens byförening har kommit igång och drivit ett projekt med samhälls- och ortsutvecklingsmedel där renovering har skett av stugan på Gårdberget.
- Bystugan i Träsk-Övered-Ry får besök av Monica Sundström den 18 oktober. Ska berätta om beredskapsarbetet i Torsåker.
- Finns en frustration hur Kramfors kommun sköter saker:

  Skolgården på Högakustenskolan hade fina planteringar - buskar med mera har blivit förstörda. Har pratat med Kramfors kommun - fått en svag motivering till varför detta har hänt och hur detta ska åtgärdas

  På Högakustenskolan finns en fritidslokal som har problem med översvämning. Har lagts nytt golv och dräneringen fungerar inte – finns risk för ny vattenskada.

  Inspel:

  Finns en varmvattenbassäng (Rehab), som ägs av Region Västernorrland. Används av personer från bland annat Kramfors och Sollefteå kommun. Bassängen ska utredas.

  Malin:

  Tar med sig frågan.

**Vibyggerå**

- Har många samlingslokaler men få bostäder. Det finns tomter som Kramfors kommun äger – kan de säljas billigt? I Käxed är tomterna dyrare.

  Svar Malin:

  Är svårt med byggande av flerbostadshus men finns de som vill stycka av tomter och då kan byggnationer som enbart behöver bygglov vara en lösning.

  Ska göras en utredning av reningsverket i Docksta, vilket är pusselbit för ett framtida byggande av bostäder med mera. Av de utvecklingsplaner som ska göras, så har Docksta och Bollstabruk förtur.

  Pågår ett projekt med bostäder i Docksta som kan bli intressant för fler bygder. Projektet finansieras via Leader Höga Kusten.

**Norabygden**

- Hur är det med nya entrén till Torroms förskola?

  Svar Andreas:

  Norabygdens IK har fått samhälls- och ortsutvecklingsmedel av Kramfors kommun för att utveckla området vid Torroms förskola inklusive elljusspåret.

  Föreningen har hört av sig till Kramfors kommun och berättat att det finns medel kvar i projektet och önskar använda dessa i kombination med en ansökan till RF-SISU. Detta för att kunna bygga om entrén till Torroms förskola.

För att göra en justering av projektet behöver Norabygden IK förankra ändringen med Kramfors kommun. Detta ska göras innan byggnationer påbörjas. Norabygdens IK har fått underlag och information om vad som behövs för att Kramfors kommun ska kunna ta ställning till om aktiviteterna i projektet ska förändas jämfört med beviljad ansökan.

- Höga Kusten Friluftsteater har fått bygglov för att bygga en ny parkering. Detta ska påbörjas i vinter.

  År 2027 blir det fler föreställningar än i år. Premiären för sommarsäsongen blir 17 juni och det kommer att vara föreställningar in i augusti.

- Vad är senaste nytt gällande församlingsgården i Torrom?

  Svar Andreas:

  Kramfors kommun, Kramfors Pastorat och Norabygdens förenade föreningsliv har undertecknat en avsiktsförklaring avseende en ansökan till Allmänna Arvsfonden för att skapa en tillgänglighetsanpassad och hållbar församlingsplats i Torrom.

  Kramfors kommun har kontakt med representanter för projektet med församlingsgården där kommunen har ställt några frågor och inväntar svar på dessa.

  Avsiktsförklaringen bifogas med minnesanteckningarna.

## 5. Övriga frågor

- Inga övriga frågor.

## 6. Nästa möte

Kommande möten:

- Torsdagen den 26 november, Svanö Folkets Hus kl. 18:00-21:00 (tema beredskap)

## 7. Avslutning

Malin tackade alla för ett mycket bra och positivt möte där alla deltagare med sig av goda exempel på lokal och kommunal utveckling.

Minnesanteckningarna har sammanställts av Andreas.